

ХААҢАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Чэншэр ● Сыманата В харчы

Бастакы колоннада — от, концентрированной абылын тирлиэхтээзэ, иккисэ — тирлине (тон- наан).	Вольшой Невартон 20 тоннаы уонна Тойон Арыыттон 57 тоннаы адалына. Нуотараттан тиэийи саадаммыта ала-
--	---

Карл Маркс	890	12	ри үлэ бгытан, баара-
Субуруускай	1018	—	суоца 15 тонна от нэллэ.
Э. Эристини	3965	146	Амма угуортан албах
«Чурапчы»	2643	552	оту тизиннахтаах Субуруус-
«Мугудай»	1004	268	кай аагынан уонна Карл
«Вахсы»	1658	508	Маркс аатынан совхозтар
«Миыдакааны»	—	—	түмүмүккө киирбэтэ ол-

Ааспыт сүүл ахсынны 23 күнүнүзгө туругунан оройуон сойхостара 655 тонна оту таһыммыт эбит буоллахтарына, онтон нэһин 831 тонна аралдьылна. Оту тизини ордук «Чурапчы» совхозжа күүс-кө ыһахтар. Манна ий агарын курдук эмигэ 337 тонна от Нерюнгриттан уонна Амма унуортан ыһаһын. Бу үлэҕэ дуо-габардаах киин автопарк автомашиналара уонна совхоз бэйэтин техниката сымдаахтар. «Бахсы» совхоз бэйэтин холугар эмигэ элбэх оту тизинэ. Золотиннактан 75 тоннаны, Амма унуортан 162 тоннаны аралдьылна. Ордук элбэх үлэ күнэ оту Амма унуортан тизинигэ тодо-булуна.

«Мурудай» совхоз кэ-
дигин 165 тонна отун
үзсүн чугасты Хатастан
уонна Мэҥэ-Хаҥалас оро-
йуолуттан тигинэ. Нуо-
гараттан 57 тонналанна.
Золотинкатын сүччэх 16
тоннаны аҕадынна. Оту
тигэтин Эрилин Эрнэстин
аатынн совхозка мөстөх.

Ты хайнаыстыбатын
управления.

ХАҢААЙЫН ХАЙДАБЫТТАН

Редакцияда «элбэх тонна хортуолгүй үлдүүлдүбүтүн, сыгытталыбы тын» туһунан тыллабыр киирибэ. Ити тыллабыр сүмүүнүн тохсумуу — 4 күнүтөр 5 киһиттэн састааптаах бэрэбиэркэлэир комиссия тэриллэн, оройун потребсочун огурут аһын уурар бады баалын клавовиш С. Н. Ыракьев баарыгар кинин көрдүбүт.

Күйүн, балабан бий-
гар, Павловскаятан 73
тонна хортуонпуй аба-
дыллыбытыттан бикитин
4 уйаа 32 тонна нэрин
хараллан сытар. Биир
уйа муостата сянгэн, он-
но хааламмыт хортуон-
пуйтан алларааны 8 тон-
ната олорчу үлүйбүтүн
кууларга хаалаан, бадь-
баал тас өртүгөр кыстаан
дэндэллпигтэр. Кладов-
цын отэринэн, бадьбаал
уонча сыллаадыта үлэа
кшнрээйттан муостата
хаһан да абырахтаматах.
буора сөргүтүлүбүтэх.
Күйүн арда өрөмүөн мыт-
тараары райнотребсоко
салалтатыгар иккитэ төх-
түрүбөн докладной түһэр-
бит да, туһа тахсыбатах.
Бадьбаал температура-
та тоһо да нуормааа соа

түбэстэр, ити ордубут 32 тонна хортонпуй дымл-
бата биһигини, иһирдэ
кирэн туталхабын көр-
бут дыону, улаханын
дыкениннэрэ. Сылайы-
та-ыммайбыта, дьудайбита
үгүс. Хортонпуйу хайа

Бинги рейдэбит

туттахха, уутуйбута, сым, наабыта носто сымдыар. Билигин сөрүүнэ аһаас сытарын эрэ күүһүнэн тулуктиһан эрдэбэ. Оттон куулга хаалаан арыый сылаас сирэс таһаарар түбөлүккө бөлөтө туһаада суруова биндибэт.

Билгийн асуул бил-
лэрдик асыйаабыт, баар
да буоллааһына сыһыата
үрүт-үөһэ үрүүү турар
көмүгэр буолаары буо-
лал көнөл көннүтэн ил-
лэс суолталаах хортуюн-
пуй курдук күндү аска
манын дьалабайдык сы-
һыаннаһар тоһе ытарда-
һын? Оройуон потребсо-
хун председателин сово-
туонкада солбуйааччы
таб. Н. Н. Кынакыты
«Хортуюнпуй бадьыаага
угууларыгар үчүгэй ыт-

билигтн да үнэгтэй турун-
гаах», — дээн көрдөрөн
туран куотуна да сатаа-
гар, ордубут ас иинки-
гн хайдах буолуохтаада
кини эиниэтинэбиттэн го-
лорүйбэт.

Бийнхн, комиссиа чинээньэрэ, Н. Н. Кинагы, тогтан хортгоолууй татаа наардгтан, захчы ээгиз-ин эрэ атыгга тайаарал, туһага туруорар курдун суһал дьаһалы ыларын эрэлсбэт. Хаһаайһыһаа-лын санга сыйһаннаһы-тыгар ниирбэт мөөгө хас биһрдн ула мээстэ, он-но баар баай-дуол хайдах туруктаага хаһаайһына хайдаһыттан тутулуһта-ын умуно суоһаахпыт.

Н. ХОЮТАНОВ,
оройсу Советын бас-
тайааннай комисси-
тын чилиэнэ.
М. НОГОВИЦИНА,
Чураачы сельсове-
тын эргизигэ баста-
йааннай комисси-
тын председателэ.
М. ОКОНЕШНИКОВА,
кооперативнай коми-
тет председателэ.
Д. ДЬЯКОНОВА,
СЭС санитарнай вра-
чын көмөлөөбүчүгү.
В. НИКИФОРОВ,
хайыт анал. норг.

турай сүөһүлэртэн сана
горуох эмиз күүтүүлэр,
хайыһах үс ыһырдэм
миттэр. Отделение салаа-
тата «Арыттаах» хотомун
арыттаппахка, тоһо кыал-
ларынан үлэһиттэр тү-
рүөрсар баппуруостарын
быһаара, мулургутуһа са-
гытара буоллар, эрэминь-
лээхтик кыстыгы түмүк-
түүртө кыахтара тиниэри-
нэн үлэлиир санаалаах-
тар эбит. Баар, эһиги
аренднай коллектив сала-
бааччыта туһунан дьарык-
танар дуо, саннааххыт.
Кини сүөх. Бытырыын
баччаларга Н. Н. Криво-
шапкин салайар аренднай
биритэздэ үрэллээбиттэн
бу ферма коллектива от-
деление салаалатын бы-
һаччы эппистигэр баар.

Мунууһунан быһа бу хо-
тон ыларарынын туһунан
этигиниз эрэри, манна
булагын холкутук быс-
тыбат окко турааччылар
эмиз бааллар. Ол — соду-
рууттан агымдыһыдан
адалыһылыбы сүүрүн ат-
тар. Тоһо да үһүөбэхтэрин
инин сүүрбөчэ бытархай
сүөһү мунэстэтин был-
дыан тураллар. Калллар
каһи курдук — кичээп-
тик ыруулан эрдэхтэр...

Т. КАРДАШЕВСКИЙ

Килэгчидэргэ сангалы ойдоох-саналлах сала-баачылар бааларын, бүтэ, аабаачылар үчүгөйдик билэр буолуохтаахтар. Кинилэртэн санга тэрилдибит бааһынай хаһаа-Иныстыбаларын ииники үлэтэ, ону ааһан нэһилиэн

бүтүүнүн олого-дынада
былгычы тутулуктаах.
Бу үүммүт сылтап Кы-
зыл ки арсиңдай пред-
приятнега багынап ха-
наабыстыбатын ассоциа-
циялар уларытпалан
тарилген үдөлгөн өрөр.
Быстахтын ылаахха, 1000

ахлах сургууль, 500-цаж
сэлтэй, 20 трактор уонна
10 автомашинна чааһынай
бас билингэ бэриллэхтэ-
р.

— Минь азыс сыйл ыан-
пыксыттан тым сиригэр
сүөһүттэн ылылар эт,
үүт хайдах курдук сыра-
нан оҕоһулдарын толору
биллим. Урукку сыйлар-
га госуларство көрөр үбү-
гэр, мин сун моонһут-
тан аһаан-тангын, хам-
настанан олоһуупт. Ити
хаһан эрэ тохтуохтаада
эрдэттэн биллэр курдуга.
Хайдах да буол, госулар-
ство китэ, аһатыа диир-
бит уурайда. Кырылык,
өччөтөөдүгэ бары-барыта
дэлэй, хаһан да быстыа,
баранын суох курдуга.
Олох уларыһар, ол—
күн мүлчүрүйбөт сокуона.
Бааһынай хаһаайыстыба
туһунан эттэххэ, бастатан
туран, эи бэйэни кө-
түлүк санааһын, тодо-
ру бырааптаах хаһаайы-
наны уонна үлөһ сирни-
нэи үтүгү, эти өрөһөлүүр
үлэһинниг, — диир «Кө-
сүл» ферма бастыг үлэ-
лөөх ыанһыксыта, бил-
гин бааһынай хаһаайы-
стыба чилиэһэ Василий
Парфенов (снимокка).

Т. КАРДАШЕВСКАЯ
фотогра

КОРУТАА БЫТА

Сир туһаныы, түгэти курдук сытты боппуруоска хаймаат көгүгэ элбэ санаалар, этинлэр кириэтэ лэттилэр. Кырдьык, ыо туһалаах буолаарай дия суруйаллар. Ол эрээр олорго үксүтэр сокуонунан салалтарыы суоҕу тэнэ. Туох да диябыт иһин сир сокуону көһөн тура түгэтиллибэтэ буолу. Онон сокуон итин иһинэ нэпсэтинэр, быһаарсар сөтө. Саха республика Россия иһинэн илһөрүннэр «Сир туһунан» Сокуон кодексы туһунарбыт наада. Арай республикабыт кодекс аэ уларытыллыры киллэринэн сөп. Отто ол биллэрин курдук, суо Райсовет Россия кодексгар, Саха республикатын «Сир реформатын туһунан» Сокуонугар сө түбөһүннэрэн эрэ туох ам уларытылары, чэпчэтиллэри миэстэҕа оҕорон кыахтаах.

Иннокентий ЛЕВИН

Кэра Сингга өрүс төрдүгэр Дьарбаас дини кыра арыл баар. Олго 1942 сыллаахха тохсунуута Иннокентий Левин, төрөөбүтэ. Ийгэ Та. тына Иннокентьевна Куличкина уолун оҕо. доноот, өлөн, Иннокентий кыра сааһыттан ийэ сылаас тапталын билбэтэ. Аҕата Иннокентий Михайлович эмийдэх оҕону көрөр кыага суох буолан, бастагы көргөннү убайыгар Намылыга ниттэре биэрбитэ. Иннит аҕата Наум Наумович Левин тинир да, нас да, көмүс да ууна, быһата, көмүс тарбахтаах кини этэ.

Иннокентий Левин билитин Бахсы орто оскуолатыгар саха тытын уонна литературатын учууталын үлэтин. Учуутал үтүө түбүктээх үлэтин билэ булан таптыр дьарыгынан — сурьуунаан — тивитин быспакка дьарыктанар: хоһоон сурьуулар, көпсөөн айар. Бу мыйа Саха государственная драматическая театрыгар «Биллэр» дини комедията туруоруллуохтаах. Билитин поэт сана хоһооннорун кытта бил. сит.

САҢА ХОҔООННОРО

ИЙЭ ТЫЛ

Саҥата булгуруйдааһа.
Кини самнар...
Оттон санаа таҥарата —
Тыл баар...
Аҕардас кыһыл тылыннан
Кинини көргөтүөххэ да,
Киртүтүөххэ да сөл...
Бу Аан Ийэ Дойдуу
Тутан олорбочу
Өрүөн өйдөөхтөр
Тыллара баар...
Дьэ ол иһин
Бу орто дойдуну
Илһэн-сараалаан

Учуутал-тэһиннээх
Утуе тылга сүгүрүлбүн,
Сирдээх тылы

Өйдөөх тылы ылынабын,
Илһэрэх тылтан үөрөбүн,
Нарын тылы таптыбын...

Ис сүрэхтэн этиллибит
Тыл саа имэннээх,
Ис сүрэхтэн этиллибит
Тыл саа иччилээх,
Ис сүрэхтэн этиллибит
Тыл саа күүстээх
Туох баар буолуой, ама?

Үөрүүгэ этилиннээһинэ,
Үрүмүччү курдук
Үчүгэй,
Сибэкки курдук
Силдэрэи — тыл баар.
Хараастыҥа

Харэх уутун курдук
Хабархай,
Кырыыска

Кыа-хаанныы
Кытархай — тыл баар.

Ол да иһин
Өбүгэ сааһтан
Өрүүтүн эттэхтэрэ:
— Тыл — сэттээх!
Күһаан тылыннан

Харыстаан ийэ тыгытын,
Анаан киннээх
Сүрэххит тапталын!

Уйэ-саас тухары
Кыһылламмыт
Дьэ, көмүл-босхо
Варда иһи дьэбитин —
Аараас эбит,
Атастаар!..
Кырыыстаах
Кырдыгы
Хайа өлүүр өйдөөх
Дьулааннаах
Луохаан кырдыгы
Хайа-бөйүлээх
Ила өйүнэн
Этэ буоллабай?..
Этэххинэ даҕаны —
Истабиллээх буолуоҕа,
Саҥардаххына даҕаны
Саталанан туруоҕа..
Вырасты былыттары
Силдэрэи-иһирэи
Кымыкыдыр..
Былыт курдук —
Уйэ-саас тухары
Кыһылламмыт
Дьэ, көмүл-босхо
Варда иһи дьэбитин —
Аараас эбит,
Атастаар!..
Кырыыстаах
Кырдыгы
Хайа өлүүр өйдөөх
Дьулааннаах
Луохаан кырдыгы
Хайа-бөйүлээх
Ила өйүнэн
Этэ буоллабай?..
Этэххинэ даҕаны —
Истабиллээх буолуоҕа,
Саҥардаххына даҕаны
Саталанан туруоҕа..
Вырасты былыттары
Силдэрэи-иһирэи
Кымыкыдыр..
Былыт курдук —

КЫРДЬАБАС ХАТЫҢНАР

Баарадай сабарай хатыҥнар
Наҕайа, таҥхайа кырдыҥнар,
Көр, түнэ этэрбэс аһыһынан
Тураллар нүөх дьолга суулаһан.
Баарадай сабарай хатыҥнар
Халадаай ырбаахы көтөннөр,
Күөх хаарыс былааты баананнар
Илгэлээх ыһаагы күүтэллэр.
Баарадай сабарай хатыҥнар
Алааспар уруйдуу көрсөллөр,
Үүт-үчү мин эбэм көрүөтэ
Үчүгэй билгэни этэллэр.
Эдэркээп кымыс маҥан хатыҥнар
Өтөхлөр хадьааһын буолбуттар —
Баарадай сабарай хоҕуттар
Канчээрэ ыччаттаах эбиттэр.

Кыһ-кыра туналы тордуя.
Хотуурбун таптаа таарыйа
Хоруолаах хаанныккын оргуттум,
Орзууйдуу дьэ сыһыа-сыһыа
Чээй иһэн сыһынарда олордум.
Бу туостан өгөрбүт тордуям
Үүтүөх чэй амтанан туларар,
Арамаат сыһыан дьыргыан
Куйааска утагы ханналар.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Олох-дьаһах өгөтүөн хааччылар комбинат коллектива комбинат урунгу үлэһитэ ПОПОВ Николай Максимович 60 сааһынан итинниг, истинниг эбэрдэлиир. Чэһим,чэблик доруобуйаны, малдьар, ыһаар дини билбикэ дьонун-сөргөнт ортотугар ытытала сылдьаргар, үһүнүк дьоллоохтук олороргор баарабыт.

х х х

Күндүтүк саныыр кыыспын, ийэбитин культура үлэтин пестераны ПРУДЕН, КАЯ Яна Иннокентьевна 55 сааһын туолбутунан уонна күтүөһүтүн, аҕабы-тын МОНАСТЫРЕВ Григорий Иванович ыһаага 25 сыл биригэ олорбуттарынан эбэрдэлиибит. Баарабыт уһун үйөн, чэһим доруобуйаны, Кырдыары билбикэ дьоллоохтук олорум.

Ийэг Матрена Петровна, оҕолорун уонна аймактарыт: Нерюнгригтан Спенцовтар, Якутскайтан Луковцевтар, Монастыревтар, Ефимовтар, Скрибин, Чурапчыттан Монастыревтар, Михайлов.

х х х

Таптыр көргөһүмүн, күн-күбэй ийэбит, эбэбитин, балтыбытын, кийиниһитин, саҥасыйтын ИЛЛАРИОНОВА Мария Даниловна 55 сааһын туолбутунан

итинниг, истинниг эбэрдэлиибит. Бары-быт дьолугар өссө да доруобайдык, чэб-диктик сылдьаргар, уһун дьоллоох олоҕу олороргор баарабыт.

Кэргэниг, оҕолорун, снэниг, аймактарын.

х х х

Күндүтүк саныыр учууталытын КА-ПИТОНОВА Светлана Петровна 50 сааһын туолар юбилейынан итинниг, истинниг эбэрдэлиибит. Баарабыт айым, ыһаах үлэни, ыһааһах доруобуйаны, дьолу-сөргүнү, Дьонун-сөргөнт, иһити-үөрөһүт ыччаттарын ортотугар күрүтү биһирэп, ытытала сырыт.

Үөрөһүчүлэринг — Диринг орто оскуо-латын ыһуна.

х х х

Күндү күн-күбэй ийэбит, кийиниһит, саҥасыйт УПИЩКАЯ Анастасия Семеновна 50 сааһын туолар юбилейы-нан итинниг эбэрдэлиибит. Баарабыт бары үчүгэйи, көрөһү, үтүөнү эрэ. До-руобайдык сылдьан өссө да снэтинни-лээхтук үлэһит, дьоллоохтук олор.

Уолаттарын, кийиниһит, снэниг, чу-гас аймактарын: Хоҕотановтар, Песте-ревтар, Григорьевтар, Дьяковскайдар, Корнишнар дьэ көргөн.

„Учуутал-92“ конкурс БАЛАҤЫАННАТА

Конкурс учуутал илэтин үрдүктүк тутар айымньы-лаахтык үөрэтинни сайын-нарар, көбүлүүр уонна бастык педагогическай оһомтот тарҕатар түһүтүн ыһааһа.

I. Конкурса сорукара:
— айымньылаахтык үлэ-литир педагогтарга быһаа-рыт;
— педагогическай үлэ-маастардарын оһомтоттарын тарҕатыт;
— биллэһи кэм учуутал-ын туһунан обществен-най санааны түмүү, чөл-чулаһыт;
— учуутал үлэтин кө-бүлүөһүгэ уонна сыһаа-лааһыҥа саҥаны киллэ-рин.

II. Конкурса кытты.
Конкурса бүтүүн үө-рөхтэһи оскуолаларын, профессиональнай, тех-ническай училище педа-гогическай үлэһиттэрэ ба-ға өртүлэринин кыттал-лар. Учуутал хаас сыл үлэ-лээбитинэн, сааһынан кө-рөн хааччаахтамат.

III. Кандидатуралары ту-руоруу бэрээдэгэ.
Конкурса кыттааччы-лар кандидатураларын ту-руоруу маһык быһыы-лаахтык ыһааһынан сөл-—бэйэни туруоруунаан;
— претендент педагог-ическай үлэтин-хамнаһын үчүгүйдик билэр ханнык баарар биһирдэлээн эба-тар элбэх иһиннэр.

IV. Конкурсу тарҕийа, маһырайааллары көрүүтэ киллэрин бэрээдэгэ.
Конкурсу ыһааһы кыт-

та снэтиннээх бары болуу-руостарынан тарҕийа ком-итет дьарыктанар. Кон-курс 1992 сыл тохсунуу 30.31 күннэригэр ыһааһы-лар. Тохсунуу 20 күнү-гэр дьэри тарҕийа комитет аатыгар маһык докумуон-нар киллэриллиэхтэхтэр:

— конкурска кыттар ту-һунан тус бэйэ сайабы-лыһыаннаа;
— конкурска кыттааччы-ны маһыһаһа дьонтоһ эбэтэр тарҕаһаһа сайа-быһыаннаа;
— бэйэ оһомтот снэһини сурьуу (текст маһыһааа охсуллубут буолуохтаах);
— учуутал педагогичес-кай үлэтин-хамнаһын ту-һунан үөрэһиһиһилэр, тө-рөппүттэр, методистар, педсовет, общественность уонна биһигэ үлэһит дьонун сыһааһылар.

Итидэри таһынан пре-зидент эбэтэр тарҕийа комитет баҕатынан видео-фильмнар, видеоаппетар, а. д. л. маһырайааллар көрдөрүлүөхтэрин снэ.

Конкурс ыһааһылааһар «Учуутал-92» аат иһэрил-лэр уонна аһаа бирисе гүттарыллар. Кыһыһааах бу сыл нулун тутар 10. 13 күннэригэр Якутскай куоранга ыһааһылаахха республика финалыгар кыттыаҕа. Конкурса кыт-тыһыттарга өйдөбүннүүк бирисе туттарыллыа.

Олохтоох телевидение-ни биһирдэлэр тохсунуу 9—12 күннэригэр киннэ 7 чаастан саҕалаһаллар.

Сельсоветтар председателэрин истиннэлэригэр

Көмүл тустууга оройуон иһилиһитэрин иһки ар-дыгар күрэхтэһи бу дьыл тохсунуу 25.26 күннэри-гэр Хатыһа ыһааһылаа-ба.

Холторо сельскай Советын президиума Холторо отделениетин совета Саха ССР тыа-тын халлаһылааһыт үтүөлээх үлэһитэ Си-дорев Семен Егорович таптыр аһы-па үлэ пестераны

КОРЯКИНА
Анна Прокопьевна
75 сааһыгар маһык олбүтүнэн диринг ку-турданыһын тирдэл-лэр.

Оройуоннаағы рас-четнай-кассовая кини уонна комбан коллек-тивтара тоһаһа кыр-дьаһаас үлэһитэ

КОРЯКИНА
Анна Прокопьевна
өлбүтүнэн чуҕас дьо-нугар, аймактарыгар диринг ку-турданыһын тирдэл-лэр.

Суолу тутар, ор-мүөһүүр учаастак административта, профкома Корякин Ни-кита Ивановича кини таһааһаах эбэтэ

КОРЯКИНА
Анна Прокопьевна
өлбүтүнэн диринг ку-турданыһын тирдэл-лэр.

ТОРДУЙА

Кыһыһыһыт кымыстык дьыргыан.
Алааһык күөх өтө күөгэйэр;
Туймаардар көрөннү угуттаан
Сүрэххэр, сүһүөххэр сүүдүйэр.

Иһитин суоһуттан буолбакка,
Иһитэ-куйааһа бардыттан
Туос хаһаан оһордум соруһун

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21.332, отдел — 21.285, общий — 21.506.

БАКАЗ № 3.

Учредитель газеты «Сага олох» — районный Совет народных депутатов.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем — 1 уел. печ. лиса. Тираж — 4370.

Чурапчыскай районнаа ыһааһылааһа Госкомиздатель Якутскай-Саха ССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 кв.